

অধ্যায় ১৮ ইন দা কোম্পানী অফ থিয়েটাৰ

0680CH18

কল্পনা কৰা, তুমি শিল্পীসকলৰ এটা ডাঙৰ দলৰ সৈতে বাস কৰা যিয়ে কেৱল প্ৰতিদিনে নাটক প্ৰদৰ্শন কৰে আৰু তাৰ জৰিয়তে তেওঁলোকৰ জীৱিকা অৰ্জন হয়। তুমি প্ৰতিদিনে অভ্যাস কৰিবা, পোছাক পিন্ধিবা, মুখ-সজ্জা কৰিবা আৰু প্ৰতিদিনে প্ৰদৰ্শন কৰিবা! সকলোবোৰ অনুষ্ঠান প্ৰদৰ্শনৰ বাবেই এনেদৰে তুমি তেওঁলোকৰ সৈতে খাবা, খেলিবা, শুবা আৰু আনকি ভ্ৰমণ কৰিবা। অষ্টাদশ, উনবিংশ আৰু বিংশ শতাব্দীতে শতিকাত এইবোৰক কোৱা হৈছিল, 'কোম্পানী থিয়েটাৰ'। এতিয়া

খুব কম সংখ্যকেই জীয়াই আছে!

এতিয়া প্ৰায় অস্তিত্বহীন কোম্পানী থিয়েটাৰৰ এই আকৰ্ষণীয় ধাৰণাটোৰ এক আভাস পাওঁ আহা।

কোম্পানী থিয়েটাৰ নাট্য প্ৰযোজনা প্ৰদৰ্শন কৰা শিল্পীসকলৰ পেছাদাৰী কোম্পানীবোৰ বৰ্ণনা কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ১৭০০ দশকৰ আৰম্ভণিতে কলকাতাত এনে ধৰণৰ থিয়েটাৰ দল আছিল। ইয়াত সাধাৰণতে বৃহৎ সংখ্যক

প্ৰৱৰ্তন কৰা ধাৰণাসমূহ

- ভাৰতত কোম্পানী থিয়েটাৰধাৰণা
- জনপ্ৰিয় কোম্পানী আৰু তেওঁলোকৰ অৱনতি

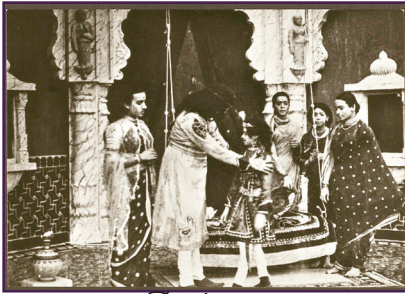

এটা অনুষ্ঠানৰ পিছত কোম্পানীৰ থিয়েটাৰ দল

লোক থাকে, তেওঁলোকৰ প্ৰয়োজনীয়তাত স্বাৱলম্বী, পেছাদাৰী আৰু ব্যক্তিগতভাৱে। এই দলবোৰত - মুখ-সজ্জা ব্যক্তি, পোছাকৰ দৰ্জী, ছেট ডিজাইনাৰ, চিত্ৰকৰ, লাইট টেকনিচিয়ান, অভিনেতা, নৃত্যশিল্পী, গায়ক, লেখক, ৰান্ধনী, পৰিচালক আৰু বিত্তাধিকাৰী আদি সকলো আছিল। বেছিভাগ সময়তে, ইয়াত শিশুসহ গোটেই পৰিয়াল আছিল, ইয়াৰ অংশ আছিল! তেওঁলোকে একেলগে অনুষ্ঠান পৰিৱেশন আৰু গোটেই জীৱন ভ্ৰমণ কৰিছিল।

ভাৰতৰ বিভিন্ন অঞ্চললৈ ভ্ৰমণ কৰা প্ৰথম কোম্পানীৰ থিয়েটাৰ দলবোৰ আছিল 'পাৰ্চী থিয়েটাৰ কোম্পানী' মহাৰাষ্ট্ৰৰ বোম্বাইত, যিয়ে ১৮৫০ ৰ পৰা ১৯৩০ ৰ দশকত সমগ্ৰ ভাৰতত নাটক পৰিৱেশন কৰিছিল।

প্ৰথম পাৰ্চী থিয়েটাৰ কোম্পানীয়ে ফোন কৰিছিল 'পাৰ্চী নাটক মণ্ডলী'। ১৮৫৩ চনত তেওঁলোকৰ প্ৰথম নাটক ৰোষ্টুম জাবুলি আৰু সোহৰাব প্ৰদৰ্শন কৰিছিল। ইয়াৰ পিছত ৰজা আফ্ৰাচিয়াব, ৰুস্তম পেহেলৱান আৰু পাডচাহ ফাৰেদুন। ১৮৬০ চনলৈ, মুম্বাইত ২০ টাতকৈও অধিক পাৰ্চী থিয়েটাৰ গোট গঠন কৰা হৈছিল।

পাৰ্চী নাটক দল

তেওঁলোকৰ প্ৰচেনিয়াম শৈলীৰ প্ৰযোজনাসমূহে সমগ্ৰ ভাৰতত বহুতো নাট্য প্ৰযোজনাক অনুপ্ৰাণিত কৰিছিল। পৰৱৰ্তী সময়ত, মহাৰাষ্ট্ৰ, কৰ্ণাটক আৰু অন্ধ্ৰ প্ৰদেশৰ অন্যান্য অংশতো কোম্পানীৰ থিয়েটাৰ পদ্ধতি বৃদ্ধি পাইছিল।

জনপ্ৰিয় কোম্পানী, অনুষ্ঠান আৰু কাহিনী

সুৰভি থিয়েটাৰ বা শ্ৰী ভেঙ্কটেশ্বৰ নৃত্য মণ্ডলীৰ ১৮৮৫ চনত অন্ধ্ৰ প্ৰদেশত গঠন কৰা হৈছিল। ইয়াৰ প্ৰথম নাটক আছিল কীছকা ৰথ। এইটো এটা পাৰিবাৰিক থিয়েটাৰ কোম্পানী যিয়ে হিন্দু পৰম্পৰা আৰু ইতিহাসৰ ওপৰত আধাৰিত কাহিনী প্ৰদৰ্শন কৰে।

সুৰভি থিয়েটাৰ নাটকবোৰত মঞ্চত যাদু, লাইভ VFX আৰু অসাধাৰণ কাৰ্য্যব্যৱহাৰৰ বাবে জনাজাত

এইটো ১৩৮ বছৰৰ পৰা জীয়াই থকা কেইটামান দলৰ ভিতৰত অন্যতম। সুৰভি থিয়েটাৰে এতিয়াও নিম্নলিখিত নাটকবোৰ প্ৰদৰ্শন কৰে -

শ্ৰী কৃষ্ণ লীলালু: সৰু কৃষ্ণৰ কাৰ্য্যকলাপ।

জয় পাঠালা ভীৰৱী: লোক কিংবদন্তী তোতা ৰামডুৰ কাহিনী।

ভক্ত প্ৰহ্লাদ: প্ৰহ্লাদৰ কাহিনী— এজন নিষ্ঠাৱান সন্তান।

মায়া বাজাৰ: ঘটোত্ৰকছৰ কাহিনী।

শ্ৰী ভেঙ্কটেশ্বৰ উদ্ভাৱম (শ্ৰীনিবাস কল্যাণম)।

বালনাগাম্মা: এজন দুষ্ট যাদুকৰৰ কাহিনী।

কৰ্ণাটক নাটক মণ্ডলীৰ ১৮৭৪ চনত কৰ্ণাটকৰ গদগত প্ৰতিষ্ঠা কৰা হৈছিল। সন্ধেৰে বালাচাৰ্য (শান্তা কবি) ইয়াৰ আঁৰৰ ব্যক্তি। কিছক, বানাসুৰ আৰু ৰত্নাপহৰণ আদি মঞ্চত বহুত জনপ্ৰিয় আছিল।

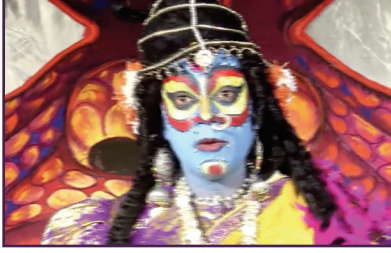
প্ৰায় একে সময়তে, হালাচাংগী নাটক মণ্ডলী কৰ্ণাটকৰ বিজাপুৰ জিলাৰ হালাচাংগীত আৰম্ভ কৰা হৈছিল। শ্ৰীমতী পৰিণয়, মাদালাসা পৰিণয়, দ্ৰৌপদী ৰত্নাপহৰণ আৰু ভৌমাসুৰ ৰথে ৰেকনাচাৰ্য্য অগলগট্টিৰ দ্বাৰা লিখা ইত্যাদিও জনপ্ৰিয় আছিল।

তেওঁলোকৰ পৃষ্ঠপোষক আছিল মহীশূৰৰ মহাৰাজা, যিয়ে এনে নাটৰ সমৰ্থন কৰিছিল আৰু উৎসাহিত কৰাৰ দিশত উদাৰভাৱে দান কৰিছিল।

শ্ৰী চান্নাবাসবেশ্বৰ নাটক মণ্ডলী বা বিখ্যাতভাৱে **গুৰি কোম্পানী**, কৰ্ণাটকৰ আটাইতকৈ বিখ্যাত থিয়েটাৰ কোম্পানী আছিল। তেওঁলোকৰ জনপ্ৰিয় নাটকসমূহ সাধৰমে, সুভদ্ৰা, হেমৰেডী মাল্লম্মা, আৰু আন বহুতৰ মাজত বিখ্যাত নাট। মানুহে এই সমূহ চাবলৈ টিকট কিনিবলৈ কেইবাদিনো শাৰীত অপেক্ষা কৰিছিল।

গুৰি কোম্পানী

কিছুমান অনন্য বৈশিষ্ট্য -

- এই দলটোৱেই মহিলাসকলক অভিনয় কৰিবলৈ অনুমতি দিয়া প্ৰথম দল আছিল।
- আটাইতকৈ বিখ্যাত কানাড়া অভিনেতা ড॰ ৰাজকুমাৰে এই কোম্পানীটোত তেওঁৰ থিয়েটাৰ কেৰিয়াৰ আৰম্ভ কৰিছিল।
- কৰ্ণাটকৰ বিখ্যাত থিয়েটাৰ পৰিচালক বিভি কৰ্ণথেও ইয়াত কেৰিয়াৰ আৰম্ভ কৰিছিল।

বৰ্তমানৰ পৰিস্থিতি

স্বাধীনতাৰ পিছত ভাৰতত কোম্পানী ৰঙ্গমঞ্চৰ যুগ লাহে লাহে হ্ৰাস পাইছিল। এনে বহুতো কাৰক আছিল যাৰ ফলত হ্ৰাস হৈছিল যেনে-

- বেছিভাগ কোম্পানী প্ৰয়োজনীয় বিত্তীয় দক্ষতাৰে পৰিচালিত হোৱা নাছিল।

- চিনেমা উদ্যোগৰ নতুন কৌশলবোৰ এক শক্তিশালী প্ৰতিদ্বন্দী হিচাপে থিয় হৈছিল।
- সমল আৰু কাহিনীবোৰ কম হৈ পৰিছিল আৰু কিছুমান কোম্পানী হিচাপে পাৰিবাৰিক বন্ধুত্বপূৰ্ণ অস্বাস্থ্যকৰ হাস্যৰসৰ আশ্ৰয় লৈছিল।
- অপেছাদাৰী থিয়েটাৰ ৰ ধাৰণা বা চ'ল্ডাৰিং আইৰণ থিয়েটাৰে ইয়াৰ সুবিধাৰ বাবে জনপ্ৰিয়তা অৰ্জন কৰিছিল।

ভাৰতত পেছাদাৰী থিয়েটাৰ

বৰ্তমান, কোম্পানীৰ থিয়েটাৰ হ্ৰাস হৈ আহিছে। বৰ্তমান বহুতো পেছাদাৰী প্ৰদৰ্শনী আছে যি উচ্চ মানদণ্ডৰ প্ৰযোজনা প্ৰদান কৰে। বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিৰ বিকাশৰ সৈতে, থিয়েটাৰ কৌশলবোৰো উন্নত হৈছে আৰু ই বৰ্ধিত অভিজ্ঞতাৰ অনুমতি দিয়ে।

